RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

SAMEDI 21 JUILLET 1923 — MỖI SỐ 5 XU — SAMEDI 21 JUILLET 1923

Trung Bắc Tân Văn

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N°1140

中北新聞

DEPOT LÉGAL INDOCHINE N°1140

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

	HANOI						
	Hanoi Haiphong Namdinh Thainguyen Vinh Tourane Quinhon Nhatrang Saigon Mytho Cantho Pnompenh Battambang	Kontum Pleiku Dalat Phanthiet Baria Tayninh Bienhoa Thudaumot Giadinh Cholon Tanan Chaudoc Hatien Rachgia Soctrang Baclieu Travinh Vinhlong	Thudaumot Giadinh Cholon Tanan Chaudoc Hatien Rachgia Soctrang Baclieu Travinh Vinhlong	Mytho Cantho Pnompenh Battambang	Kontum Pleiku Dalat Phanthiet Baria Tayninh Bienhoa	Tourane Quinhon Nhatrang	
Một năm. .	6$ 00	6$ 90	6$ 30	6$ 30	6$ 60	12$ 00	
Các làng và Các công-sở	»	8. 00	8. 00	8. 00	9. 00	»	
Sáu tháng. .	3. 00	3. 50	3. 20	3. 20	3. 30	6. 00	
Ba tháng. .	1. 50	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	3. 00	
Một tháng. .	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	1. 00	

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
Téléphone n° 180

ANNONCES
Décomptées à raison de 2 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.
Une seule insertion. . . . 0 $ 20 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0 $ 16 le c/m
Réclames dans la 1re page. . . . 2 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1 $ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Bình-phẩm về cách gia-đình giáo-dục của người mình

IV

Một nền giáo-dục hoàn toàn tất phải gồm đủ cả ba phần mới được: một là thể dục cốt để phát triển những cái khiếu thuộc về thân thể — hai là trí-dục cốt để làm cho các khiếu về tinh-thần đó khai phát ra — ba là đức dục cốt để luyện thành những cái đức tính hay cho người ta.

Cái cách giáo dục trong gia-đình của ta tuy không được điều-hòa như đã nói, trong một bài trước, song cũng gồm đủ ba điều ấy.

Trong bài này hãy xin bình phẩm về thể-dục. Nhưng trước khi xét xem cái cách thể-dục của ta có những gì hay dở, tưởng nên tìm xem cái mục đích của phần nhiều người, cái hi-vọng tuyệt đích của họ về đường thể-dục là gì đã. Những bậc phụ mẫu Việt-Nam — cũng như ở các dân tộc khác — ai cũng mong cho con được vô tật bệnh, được mạnh khỏe luôn luôn, lẽ đó đã đành tất nhiên như vậy. Song tuy muốn cho con được mạnh khỏe được vô tật bệnh, mà cái hi-vọng của phần nhiều người — theo lối giáo dục cũ — lại không phải là muốn cho con sau thành người sức vóc lực lưỡng, không sợ nhọc nhằn, không kinh tật bệnh. Hi-vọng của hạng người ấy không phải thế đâu: họ lại muốn cho con sau thành một người có thân thể mảnh-khảnh, da dẻ trắng trẻo, mặt mũi tốt tươi, chân tay ẻo lả, như một người con gái, muốn cho bàn chân thì gót đỏ hồng hồng mà bàn tay thì móng dài xoáy tròn ốc! Ta cứ tưởng tượng hình dáng một người học-trò ta ngày xưa, thân thể gầy gò, hình dong ông à, thì có thể hiểu được cái hi-vọng tối cao của các cụ ngày trước về đường thể-dục, vì các cụ thường cho rằng một người lực-lưỡng trông thô-bỉ khó coi, còn một người ẻo-lả mới ra dáng nho-nhã đáng yêu đáng trọng.

Cái mục đích đã lầm, cái hi-vọng đã sai như vậy thì đường thể-dục sao cho hoàn-toàn được, gia đi người mình phần nhiều lại không hiểu vệ sinh là gì nữa, thật là một điều khuyết-điểm có thể sinh ra lắm sự không hay. Vì muốn cho đứa trẻ sau này thành một người ông-à ẻo lả, nên cha mẹ thường không chú-ý đến sự làm cho thân thể đứa trẻ được vạm vỡ, gân cốt được nở nang, cho nó được có sức lực hơn người. Vì thế nên đứa trẻ thường gầy yếu còm kinh, dễ sinh tật nọ bệnh kia, nhất là khi còn bé dại chưa biết cách tự giữ lấy mình thì lại càng dễ mắc ôm đau lắm nữa. Khi lớn lên thân thể tất yếu đuối mà thành ra sức trói gà không chặt. Người mà như thế thì còn xóc vác được việc chi nặng nhọc nữa không, và các khiếu về tinh-thần còn phát xiển sao được, vì những khiếu đó thân thể có tráng-kiện thì mới phát xiển một cách hoàn toàn được. Thật vậy, người ta về đường thể-dục có hoàn toàn thì về đường trí dục đức dục mới có thể hoàn toàn được. Thân thể mà yếu ớt thì thật là một cái trở-lực làm cho trí-khôn khó lòng phát xiển, thật là một sự hại cho đường trí dục vô cùng. Ấy cũng vì cái hi-vọng tối cao ấy, cũng vì cái hi-vọng trái hẳn với câu: « Thân thể có tráng kiện thì tinh thần mới trong sạch », nên nói giống Việt-Nam mình mới phải chịu kém hèn về đường thể-dục và về đường trí-dục.

Không những thế, cái cách nuôi con của người mình lại rất là sơ sài nữa, và có hại cho sức khỏe của đứa trẻ thơ, chớ không bổ ích gì cả. Việc đó duyên do trước hết là vì người mình hay có lòng mê tín; ta tin chắc rằng một đứa trẻ đẹp để khỏe mạnh và ăn mặc gọn gàng sạch sẽ thì rất khó nuôi, vì thường bị ma thiêng quỉ dữ, hay bà cô ông mãnh bắt đi; còn những trẻ gầy-gò yêu-đuối bẩn thỉu xấu xa, thì dễ nuôi vì ma quỉ không thèm bắt làm gì. Vì thế nên lắm người thấy con có sức khỏe hay nét mặt hồng hào sáng sủa thì lấy làm lo sợ phập phồng, và giá có ai nhỡ miệng khen con mình là xinh là đẹp thì không ưng ý chút nào, lập tức lấy miếng vải sơn hay tàu lá nón đốt vía cái người độc mồm độc miệng ấy.

Ngoài cái lòng mê-tín lại còn thêm một nỗi không hiểu vệ sinh là gì nữa! Này như áp dạy cho trẻ thì dùng những lót bẩn thỉu, ít khi thay giặt, và cũng ít khi tắm rửa cho trẻ nữa, vì tin rằng « sống lâu hơn ở sạch », tưởng rằng ma qui sợ bẩn không dám bén mảng lại gần thì đứa trẻ tất sống lâu mạnh khỏe. Mà có khi nào giặt-giũ hay tắm rửa cho đứa trẻ thì lại làm một cách rất cẩu thả: bọ nước nào cũng dùng vì cứ yên-trí lấy nước làm sạch. — Cách cho trẻ ăn lại cũng lắm điều khuyết điểm nữa. Như cho trẻ bú không có giờ giấc nào và cũng chẳng có chừng mực nào cả. Mẹ muốn cho con bú lúc nào cũng được, hễ cứ thấy con khóc là nhét ngay vú vào miệng, không chịu tìm xem con khóc, vì đói hay vì đau đớn làm sao. Mà cho bú thì cứ để cho nó bú đến khi nó chán nó nhả ra mới thôi, chớ không có điều độ gì cả. Cách cho con bú như vậy thật có lắm điều nguy-hiểm, cho trẻ bú không có giờ giấc, không có chừng mực thì đứa trẻ dễ sinh chứng đầy bụng khó tiêu, rồi sau mắc phải bệnh đau ruột và dạ dày là một bệnh có thể làm cho thiệt mạng được. Cũng vì cách cho bú cẩu thả ấy nên cái số hài-nhi yểu tử ở nước nhà rất nhiều, và cái số trẻ thơ đau yếu thường nhiều hơn cái số trẻ thơ mạnh khỏe bội phần. Vậy ta phải nên trông nom cho đứa trẻ bú được vừa phải, kuông nên để cho nó bú ít quá hay nhiều quá; và ta lại phải làm cho mắt hẳn cái thói mớm cơm đi nữa, vì cái thói đó có thể làm cho đứa trẻ mắc phải nhiều chứng bệnh nguy hiểm được.

Cách nuôi con của ta lại còn một điều khuyết-điểm nữa là cha mẹ thường hay để cho con trẻ bò lê bò la ở dưới đất, hoặc trong nhà, hoặc ngoài sân. Để con như thế không những bẩn thỉu mà thôi, lại có thể sinh ra lắm tật bệnh nữa, vì ở mặt đất có thiếu chi là giống độc-trùng! Nếu không mắc bệnh thì cũng có lắm điều nguy-hiểm, như là đứa trẻ nhỏ bò nhằm mảnh chai vỡ hay hòn gạch nhọn tắt đứt tay đứt chân, chẳng đau đớn cho nó thế sao. Và lại đứa trẻ hay bò lê la bẩn thỉu như thế sau thành quen tính, khi lớn lên không biết ở sạch thế nào, thật là có hại, vì ở sạch không những ít hay mắc bệnh mà lại còn là một cách giữ gìn phẩm-giá nữa.

Sau hết, hình như người mình không hay lưu ý đến sự trẻ con chơi đùa, và không khuyến-khích trẻ con cho nó tập tành thể thao nữa. Nếu trẻ con chơi là thường vì khi vắng cha mẹ, hay cha mẹ không biết. Ta phần nhiều không hiểu sự chơi đùa tập tành như thế rất có lợi cho trẻ con: trẻ con nhờ vì đó mà mạnh khỏe, nhanh nhẹn, khéo léo, chắc chắn, và biết rõ những sự nguy-hiểm sau này ra đời thế nào cũng gặp. Ta phần nhiều không hiểu rằng chơi đùa là một phương thuốc bổ rất mạnh, là một cách giúp cho thân thể phát đạt rất mau, và có thể giúp cho mấy khiếu về tinh-thần, như trưởng tượng, hiếu kỳ, suy nghĩ... dễ phát xiển được. Trẻ con chơi đùa lại còn có thể luyện được lắm đức-tính hay, như là hiểu nghĩa đoàn thể, biết trọng luật pháp, biết theo lẽ công bình, sẵn có lòng bác-ái, vân vân, vì ta không hiểu nên cho sự chơi bời là vô ích, không đáng quan-tâm đến, thành thử phần nhiều người chỉ muốn cho con nhu-mì, không nghịch ngợm, chỉ ngồi đâu ngồi đấy, không làm rầm rĩ, thế là ngoan ngoãn đáng yêu. Vì thế nên trẻ con mình phần nhiều nhút-nhát, ngù-ngờ, ít hay cử-động, đó cũng là một sự không hay về đường thể-dục vậy.

Tóm lại, về đường thể-dục của ta, thì mục-đích sai, cách nuôi con vụng hay theo những điều mê-tín, nên mới có những cái khuyết-điểm như vậy. Một nền thể-dục như thế, nếu không tìm cách cải-lương, thì thật có lắm điều nguy-hiểm cho nòi giống mình nay đã yếu đuối lắm rồi. Ta cần phải phấn khích lại cái cách giáo-dục không hay ấy mới được, và có một điều làm cho ta vui lòng là nay ta phần nhiều đã rõ những cái khuyết điểm ấy rồi. Trong những thành-phố lớn các cụ cũng các bậc thiếu-niên, chịu ảnh-hưởng của tân tư-tưởng cũng nhiều, nên đã hiểu theo vệ-sinh ích lợi thế nào, đã biết thể-thao ích lợi những gì, đã biết trọng về thể-dục, nên đã thấy nhiều nơi tập những cách thể-thao ở ngoại-quốc truyền vào, như đá bóng, đánh quần, bơi thuyền, cưỡi ngựa, v. v. Đó là một điều tiến-bộ đáng mừng của người mình về đường thể dục vậy.

B G.

ÂU-CHÂU ĐIỆN-TÍN

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 21 và 22 Juillet 1923

Đại-tướng Gouraud

Đại-tướng Gouraud được cử vào chức thống-đốc thành Paris, thay cho đại-tướng Berdoulat.

Đại-tướng sinh năm 1867. Ngài đã theo việc quân ở Congo, ở Sénégal, ở Mauritanie, và ở Maroc. Trong tháng Septembre 1898, ngài chinh-phục Samory. Trong buổi đại-chiến mới rồi, ngài thống-đốc các đạo quân ở Dardanelles. Ngài bị trọng thương ở đấy. Ngày 15 Juillet ngài phá được quân Đức ở phía bắc thành Reims. Sau cuộc đại-chiến, ngài sung chức tổng tư-viện Đại-pháp tại Syrie, kiêm chức thống-đốc các đạo quân tại Đông-âu. Ngài đã có độ nhất hạng Bắc đẩu bội-tinh, và chiến-thắng bội-tinh.

Cuộc thi thể-thao

Ngày thứ bảy và ngày chủ nhật này, có cuộc thi thể-thao của nước Pháp và các liệt-cường. Trong cuộc này các nhà dự thi sẽ tranh nhau cái giải khôi nguyên về nghề thể-thao ở nước Pháp.

Có hai vạn tám nghìn người ở các hạt nước Pháp và ở các nước đến dự thi.

Việc trong các hạt trú-binh

Ngày hôm qua không đâu xảy ra việc hãy-hoạt dọng cụ cả.

Người Đức mỗi ngày càng xe-bỏa của Pháp-Bỉ một ngày một nhiều hơn.

Việc thiếu tiền-tệ làm cho cuộc buôn bán xảy ra lắm nỗi khó khăn. Các thành-phố và các nhà ngân-hàng định đặt một thứ tiền tệ phụ thêm. Nhà ngân hàng Bank Vereins ở Duisbourg mới phát-hành giấy bạc mới.

Các chủ xưởng và thợ thuyền lại điều đình với nhau về sự tăng tiền công. Các như điều khoản của các nhà kỹ-nghệ và thợ thuyền kim khí ở Essen điều đình với nhau thì tiền công thợ thuyền được lên 21.000 marks đến 24 000 marks trong một giờ. Thợ mỏ nay được 152 000 marks một ngày, lại xin tăng lên làm 200,000 marks.

Viên xã-trưởng thành Witten đã nộp tại Essen 38 triệu marks về tiền thuế than của các công sở trong thành-phố ấy phải chịu.

Vì người Đức bắt mấy người Pháp ở địa hạt nước Đức nên các quan Pháp tổng-giam viên chỉ-huy-chiếm các xưởng Mannesmann ở Witten.

Viên xã trưởng thành Westanfen đã xin chánh-phủ rút binh cảnh-sát ở miền giáp giới các hạt trú binh về cho khỏi sinh ra những sự lôi thôi. Trong những việc có binh cảnh-sát can dự vào ở Breslau mới rồi nhiều người bị hại.

Nước Pháp với nước Ý

Ngày hôm thứ sáu phòng Thương-mại Marseille đã đặt lễ trọng thể nghênh tiếp quan đại-sứ nước Ý ở Paris, quan trưởng tàu, và bộ tham mưu tàu *América Sempucci* của nước Ý cùng là các ông giáo sư, các học-sinh trường Cao-đẳng Thương-mại ở Gênes.

Ông hội-trưởng phòng Thương-mại và quan đại-sứ nước Ý có đọc diễn-văn.

Buổi chiều các học-sinh có đi thăm công việc đặt cảng sông Đào từ Marseille đến sông Rhône, và cầu đá Caronte.

Cuộc hội nghị giảng hòa Đông-âu

Liệt-quốc có mời chánh-phủ Xô-viết cử đại-biểu đến Lausanne ký bản giao ước về các cù bỉ, nay chánh-phủ Xô-viết phúc lại rằng chánh-phủ ấy không có thể cử đại-biểu đến Lausanne, song trong kỳ-hạn của liệt-quốc ấn-định, chánh-phủ ấy sẽ kỳ tại Constantinople.

Năm 1923 không có cuộc đại tập trận

Vì chánh-phủ muốn tiết kiệm, nên trong năm 1923 này, không có cuộc đại tập-trận. Chỉ có một vài đạo quân tập bắn, và tập các việc khác trong các trường tập, và một vài đạo tập dã ở ngoài mà thôi.

Bức thư của nước Anh đáp lại nước Đức về cái vấn-đề bồi khoản

Trưa ngày hôm thứ bảy bộ ngoại giao nước Pháp đã tiếp được bản dự-thảo bức thư của nước Anh trả lời lại bức thư của nước Đức ngày 7 Juin. Theo như lời hai chánh-phủ Anh Pháp định với nhau, thì chánh phủ sẽ giữ bí mật không công bố bức thư và các giấy má về việc ấy để tiện việc điều-đình của hai nước.

Tin Trung-hoa

Ngày 16 Juillet 1923

Hương-cảng đặc-điện

Liên-quân lại thu-phục được Duyệt-thành Trần-quynh-Minh chạy sang đất Hưng-ninh. Liên-quân lại thu phục được Đức-khánh. Tang-trí-Hinh và Tôn bản-Nhung đã đem quân vây đánh Sơn-đầu. Lưu-trấn-Hoàn đã chiếm được Nhân-hóa.

Tin Tôn-hồng-Y

Có tin rằng Tôn-hồng-Y đã điện triệu các Dân-trị-xã nghị viên sang Thượng-hải. Có người hỏi Mẫu Lâm đáp rằng chưa nhận được điện văn ấy.

Tin La-văn-Cán

Địa-phương-sảnh đã tuyên-cáo La-văn-Cán là người có tội, ngày hôm qua đã được khai-thích.

Trung, Nhật giao-thiệp

Sứ-thần Nhật-bản là Phương-trạch-Ngư, ngày 6 vừa rồi đã khởi hành sang Trung-hoa.

Nghị-viên xuất-kinh

Các nghị-viên đã xuất kinh rồi, cả thảy 295 người cùng ký tên khuyên những nghị viên khác nên xuất kinh.

Tin Cố-duy-Quân

Cố-duy-Quân thấy tình-thế trong ngoài có nhiều điều khó khăn, đã cáo ốm không nhận chức Ngoại-giao tổng-trưởng. Lại có tin rằng Nhan-huệ-Khánh cùng Cố-duy-Quân đã sang Bắc-đái-hà.

Ngày 17 Juillet 1923

Hương-cảng đặc-điện

Điền-quân đã chiếm lĩnh Nam-hàng. Tang-trí-Binh và Tôn-bản-Nhung đem quân vây đánh Triều-châu.

Bảo-định hội-nghị

Bảo-định hội-nghị đã quyết định đình-biệu việc tuyển cử, và điện cho Tôn-trung-Sơn để khai hội-bình tại hội.

Tin Hùng-bình-Kỳ

Hùng-bình-Kỳ đến Thiên-tân trong mấy ngày nay vẫn cùng các yếu-nhân thương-nghị về việc tuyển-cử tổng-thống. Lại sang Bảo-định để cổng-hiến Tào-côn và báo-cáo về cái án Lâm-thành.

Tin Lê-nguyên-Hồng

Lê-nguyên-Hồng nói với mọi người rằng: đợi khi nào tuyển cử họp phép, có vị tổng-thống khác thay quyền thì bấy giờ mới chịu khước-nhiệm

Việc lôi-thôi xảy ra trong hai nước

TÀU VỚI NHẬT NGÀY NAY

Đương khi mới khỏi ra cái phong-trào nước Tàu yêu-cầu bỏ cái điều-ước hai mươi mốt điều với nước Nhật, có một người trọng yếu trong nước Tàu phát xuất một câu khái-thán rất thâm-trầm rằng: « Quan là quan vong-quốc mà dân không phải là dân vong-quốc ». Câu ấy thật là một câu phê-bình rất đích-đáng về cái việc ấy vậy.

Cái điều-ước hai mươi một điều từ năm Dân-quốc thứ tư, người Nhật hiếp người Tàu đã kết cái ngày hiểm cho nước Tàu là thế nào, cái lý-do cần phải thiết-pháp giảng-thiệp xóa bỏ thế nào, đó là một điều hiện thời toàn thể-giới những người còn biết chủ-trương công-đạo không ai là không công-nhận vậy. Chính lẽ ra thì những quan viên nước Tàu là những người phụ hoàn-toàn trách-nhiệm về việc ấy phải nên hết sức vận-dụng về cái phương-pháp ngoại-giao thế nào để cầu đạt tới mục-đích. Vậy mà trong lúc ngài viện Bắc-kinh xướng lên cái ngày ăn yến-tiệc Nhật-bản xóa bỏ cái điều-ước hai mươi một điều ngài quyết ý nói việc xong, tư sản chánh-phủ biện-lý; bọn đương-cục Tàu lại coi là một chuyện nhỏ mọn — ngẫu không khỏi có một cảm tác động ai-mật gì — ngày giữa lúc nhà nước các tổng tư chức, hàm hồ đưa phóng cái chiến-hợi cho Nhật-bản; đến khi Nhật-bản gởi lại cái tờ bác phúc thì thành ra cuống-cáo Nhật-bản; cho nên người nào phụ trách-nhiệm cả, ngay đến ngoại-giao tổng-trưởng cũng tạ-đi cái danh-nghĩa từ-chức mà nhiều khi không thấy chuyện gì; qua khỏi mấy ngày thì ngoại-viện rồi lên về những chuyện đao các ông các, quốc-vụ-viện rồi lên về những cách bảo kết sơ-thông, đem một cái việc giao thiệp trọng-đại quan-hệ đến cả tiền-đồ một nước một dân mà-mơ các-tri đến hơn hai tháng, không một người nào để cập cả, để người Nhật bản đóm được rạt minh, tạo-thành cái cuộc giao-thiệp rất khốn nạn về sau. Cái cổ-động của bọn đương-cục Tàu thật thứa đủ đoạn tổng cái sinh-mệnh nước Tàu vậy.

Quan Tàu như thế, nhưng dân Tàu thì khác. Kể đến cái thái độ quốc-dân Tàu đối với người Nhật-bản gần đây, tuy có một vài điều cổ-động không ý thức là cái khuyết-điểm, quần-chúng cử-động không sao khỏi được, song xét cái thái-độ quốc dân Tàu đối với người Nhật-bản từ trung tuần tháng ba Nhật-bản gửi lại cái tờ bác phúc cho đến hay giờ — có lẽ đến ngày đại tới mục-đích mới thôi — ở các tỉnh, các chỗ kế tục tiến-hành, trí cứu không tế, toàn-quốc-dân đối với việc ngoại-giao trong nước mà có được cái nhiệt-thành chân chỉ bền chắc như thế, cái dân vong-quốc mà có được cái dân-tính, cái dân khí như thế ư?

Cái thái-độ quốc-dân Tàu đối với người Nhật-bản có thể tóm lược lại chia làm hai cách như sau này:

1° Cách hành-động khích-liệt. — Trong khoảng tháng ba trước sau cái nhật-ký đến hạn tạm hồi Lữ-thuận Đại liên, khắp các tỉnh các chỗ trong nước dân cũng thấy có sự đu-hành thị-oai; sau cái cuộc đu-hành tại-sở bơn năm vạn người ở Thượng-hải trong ngày 25 tháng ba, lại có cuộc đu hành thị-oai hơn hai mươi vạn người ở Thiên-tân trong ngày 15 tháng tư; ngoài sự đu-hành thị oai lại có sự đề-chế Nhật-hóa, đó là một việc hồi trước đã làm có thành-hiệu; hồi này quan đường thuộc nếu tiến-hành đã làm mà không có làm lộ chút nào; hồi trước đã có cái danh

từ để chỗ Hội kóa mà hội này cái danh-từ kinh-tế tuyệt giao, cái mục-đích lại có cao lên một tầng nữa ; từ ngày 7 tháng tư thì đại hội Thượng-hải nghị quyết cái chương-trình kinh-tế tuyệt giao, các nơi lần lượt bắt đầu kiểm-tra và cấm vận đồ hàng Nhật. Thương nghiệp Nhật-bản ở Tàu năm nay, trước khi chưa có cái cuộc kinh tế tuyệt giao, vốn vẫn đã có cái ngay-hiểm thâu nhập siêu quá thâu xuất, nay lại thêm các nhà buôn Tàu nhất định không buôn đồ hàng Nhật, thương nghiệp chắc phải tổn thất nhiều. Cứ lời tuyên ngôn của thị-dân đại-hội đối với các hữu-bang nói : « .... người Tàu chúng tôi chỉ học tức về cái tờ bác phúc của Nhật-bản cự-tuyệt sự xóa bỏ điều ước hai mươi mốt điều, mà cả nước một lòng, chủ-trương kinh tế tuyệt-giao với Nhật-bản ; nếu người Nhật-bản có biết cảm thụ cuộc kinh-tế của mình đạo-động mà tỉnh ngộ ra, nỗi lên đốc các chính-phủ, thanh minh hoàn toàn xóa bỏ hai mươi mốt điều và thực hành trả lại Lữ-thuận Đại-liên thì người Tàu chúng tôi lại khôi-phục cuộc mậu-dịch với người Nhật ngay ».

Cách hành động hòa-bình. Trước sau cái nhật-ký đến hạn giao trả Lữ-thuận Đại-liên, trong bọn học-sinh Tàu lưu Nhật có một phái hòa-bình từng chiếu đại các ký-giả các nhà báo Nhật khai hội giao hoàn ý-kiến về việc ấy, cũng được các người thức-giả Nhật-bản biểu đồng tình. Các đại-biểu các đoàn-thể Thiên-tân lại từng phát biểu cái thực ảnh-các quốc-dân Nhật-bản ; thương giới Thượng-hải lại từng gửi thư cho kiều dân đoàn-thể Nhật ở Tàu, xin giục chính-phủ Nhật-bản phải giải quyết ngay cái vấn-đề ấy.

Cứ tình-hình hiện tại mà nói, chính-phủ Tàu đã các trí cái vấn-đề đó không ai nhìn đến, chính-phủ và quốc-dân Nhật cũng không chịu lượng giải dân ý Tàu, cái vấn-đề ấy chưa có được cái kết-quả viên mãn. Hiện toàn-quốc thương-liên-hội ở Bắc-kinh chủ-trương phát điện không-cáo ở quốc-tế liên-minh hội xin giao ra pháp-đình quốc-tế, theo công lý thế giới, công-pháp quốc-tế mà bình công phán đoán cho. Cứ tin gần đây thì quốc-tế liên-minh đại hội kỳ này đến hai mươi nhăm tháng sáu cử hành, Nhật-bản cũng đã dự-bị đối phó cái huyền án ấy, mà dân Tàu cũng tiến-hành càng mãnh-liệt, chưa rõ cái công-lý thế-giới, cái công pháp quốc-tế có bằng chắc được lí nào không ? Cái tiền-đồ nước Tàu quan-hệ ở đó không phải là nhỏ.

T.

Cuộc thi thơ

Của Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ

Thơ thi

LXXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dân bể từng bao miếu vẫn sáng.
Kỷ-niệm uy nghi nền thánh Khổng,
Lưu danh lẫm liệt cõi giời Đông.
Đề in về sáng sao Khôi Việt,
Trăng lặng mêu thanh cảnh Nhị Hồng.
Trải Lý Trần, Lê hương khói cũ.
Treo gương đạo giáo vẻ kim trông.

Dương-đức-Lợi
23, Rue du Lac, Hanoi

LXXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Nói giống Hồng-bàng có biết không?
Trị quốc tế gia nhờ đạo thánh.
Cương thường luân lý rạng tròi đông.
Trông tòa cổ miếu mù thêm kính,
Cảm đức tiên-hiền hồ dám vong.
Xã đắc bảo tồn nền quốc-túy,
Thâm ân muôn thuở vẫn ghi lòng.

J. Việt, nữ trợ-giáo, Qui-nhơn

LXXVI

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Khai hóa ngày thêm cảnh lạ lùng.
Văn-miếu ngày nga y chốn cựu.
Cung tường tráng lệ vững phương chung.
Núi Nùng sông Nhị quanh sau trước.
Gió Á mưa Âu chẳng ngại ngùng.
Đạo thánh cao bền truyền tưởng vọng.
Long ô vận chuyển biết bao cùng.

Phạm-như-Nga
Chánh hương-hội Phú-ninh
Phú Thuận-thành, Bắc-ninh

LXXVII

Nghìn năm văn vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ai ai hãy ngẫm trông.
Ngoại mấy trăm năm cơ chỉ cũ.
Trải bao nhiêu nỗi hội hương chung.
Kia nền văn-hiến bền sông Nhị,
Họ cột dì-luân vững núi Nùng.
Tưởng vọng muôn đời cơn đạo-thống,
Nhọ-lâm nữ-sĩ một lòng chung.

Sinh-tài, Cẩm hữu-Đạo
Phú-ninh, Thuận-thành, Bắc-ninh

LXXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vì có nền Văn-miếu ở trong.
Văn đã pha phôi màu bể Á,
Miếu còn hương khói vững non Nùng.
Giúc mài thì lễ qua ba họ,
Riêng đám công danh trước một vùng.
Vượng khí không dân bằng đấy nhỉ?
A B ước hỏi có thỏ không ?

Phùng-huy-Thuận
Phú-ninh, Thuận-thành Bắc-ninh

LXXIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu sử ngày nga chốn Nhị Nùng.
Muôn nhận cang thường đều phải mỹ,
Một dòng Thù Tứ chẳng lưu thông.
Văn-minh buổi trước hương còn đó,
Hào dục ngày nay mất thờ trông.
Trải mấy tang thương bia đá vững,
Nỗi sau mong đức tượng bia đồng.

Lê-thị-Nguyên
56 phố bảng Đông, Hanoi.

LXXX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Được về danh-lam nức tiếng Rồng.
Cõi Mạnh trung-hiền làn khói tỏa.
Nguồn Trình hiền thuận xa hương xông.
Kia nền khoa giáp in hồ biếc,
Nọ gốc thu-hoàng khắc bảng đồng.
Danh thắng một bầu non với nước,
Trải bao thế-kỷ đấu nào phong.

Nguyễn-quang-Chi
39, phố Bạch-mai, Hanoi

MỘT BỌN LÀM BẠC VÀ GIẤY BẠC GIẢ

Ở Tokio có bắt được một bọn làm bạc giả và giấy bạc giả. Số bạc và giấy của bọn ấy làm giả tinh ra có mấy triệu viên. Cũng chính bọn ấy đã can về việc buôn lậu nha phiến ở Java. Trong bọn ấy có một người quý-phái, nhiều nhà sư trong đền Hongwan về quận Kioto, và hai nhà chứa-ngân-hàng. Nhiều người danh giá phải bắt về việc ấy. Bọn ấy làm giả một số trái đơn nước Nhật đáng giá 2 000 000, một số trái-đơn nước Pháp đáng giá 200 000.000 quan ; 2 000 000 viên bằng giấy bạc 10 viên, 100.000 viên bằng vàng giả. Đến khám các nơi lại bắt được nhiều morphine.

Bọn ấy thường đem giấy và bạc giả ấy phát hành ở Tokio Yokohama, Kioto, Osaka, và Kobé.

Trong bọn phải bắt có một người thầu khoán tên K. Yano, và một người làm trà. Tadá đã can ấn giết người. Bọn ấy lại còn bị can về việc ăn trộm một số vàng nén đáng giá 100 000 viên để trong hầm đền Aongwan. Vàng nén ấy bọ đúng đã làm tiền giả.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 23 Juillet 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là 81.88.

Số tiền quyên về ngày Pasteur. — Quan Thống sứ Bắc-kỳ vừa nộp phủ Toàn-quyền để để về bổ Hội bên Pháp số tiền 13.025 p.08 là tiền thu được trong ngày Pasteur tính ra số bạc tây thì được là 112.665 f 55.

Hội đồng tư-vấn Bắc-kỳ. — Việc bầu cử hội-đồng tư vấn Bắc-kỳ nay quan trên đã y cả rồi, trừ ra mấy hạt phải bầu lại thì nay mai cũng được y nốt. Còn như ngày nào họp hội-đồng thường niên và bầu cử nghị-trưởng thì chưa rõ, nhưng ta tưởng hội-đồng không họp trước khi quan Toàn-quyền Merlin tới nơi nghĩa là cũng phải đến hạ-tuần tháng chín tây.

Nếu vậy thì quan Toàn-quyền mới sẽ đến chứng kiến buổi khai hội với quan Thống-sứ và hai ngài sẽ có bài diễn-văn cả.

Phủ Toàn-quyền. — Trong số các quan cùng xuống tàu *André Lebon* với quan Toàn-quyền Merlin và qui phu-nhận ở Marseille ngày 13 Juillet vừa rồi thì có quan cai-trị Le Foi quản-lý văn-phòng, các quan cai-trị Charles dit Dupuch, de Masson de Saint Félix, Jeanion và qui phu-nhân đều là các quan chức ở văn-phòng ngài.

Bảo cử hội-đồng thành-phố. — Hội-đồng ủy-viên thành phố thay cho hội-đồng thành phố đã hơn một năm rồi, vậy thì hội-đồng thành-phố đã đến ngày sắp phải bầu lại. Nghe đâu chính-phủ định vào cuối tháng chín hay là đầu tháng mười tây.

Chức Công-sứ Kiến-an. — M. Fouque là quan cai-trị hạng nhì mới bổ thuộc vào ngạch Bảo hộ thì nay bổ đi Công-sứ tỉnh Kiến-an thay M. Poulliet-Osier cũng là quan cai-trị hạng nhì về nghỉ.

Hội đồng coi việc dựng tiện vong kỷ niệm đài. — Ngày mai thứ ba 24 Juillet hội-đồng coi việc dựng tiện vong kỷ-niệm đài sẽ hội nghị tại tòa Đốc-lý để xét bản dự-thảo giao-ước với MM Dacuing và Hérolz về việc dựng tiện vong kỷ-niệm đài.

Vệ-nông-báo. — Bản quán vừa tiếp được số thứ nhất tờ *Vệ-nông-báo*, chủ-nhiệm là ông Lê-văn-Phúc *Vệ-nông-báo* mỗi tháng xuất bản hai kỳ : ngày 15 và 30. Báo soạn toàn bằng quốc-văn và dạy về điều gì lại có hình vẽ rõ ràng.

Bản báo có lời mừng bạn đồng nghiệp mới ra đời.

Kỹ-hào hội-viên — Ng-quang-Hoàe được cử làm ký-hào hội-viên hạt Thanh-trì (Hà-đông).

Mộ phu lên Cao-bằng

Mỏ Tinh-Túc tỉnh Cao-bằng (Société des Etains et Wolfram du Tonkin au Capital de 7.000.000 f.) cần dùng phu, ai có thể mộ được, xin lại hỏi M. TRẦN-KIM-NGỌC, ở 64, Ngõ Phất-lộc, Hanoi. 3627

Bằng tốt nghiệp trường Cao-đẳng. Bằng tốt-nghiệp của các sinh-viên trường Cao-đẳng mới đỗ kỳ này đã làm xong cả rồi.

Vậy ai có thì nên đến ngay nhà Học-chính Đông-pháp (Direction de l'Instruction publique) mà lĩnh.

Thăng thưởng trong ngạch phủ Toàn quyền. — Kể từ ngày 1er Juillet 1923 trở đi, các viên chức tại phủ Toàn-quyền có tên sau này đều được thăng thưởng.

Thăng thư ký thượng hạng nhì M. Đặng-v-Thân.

Thăng thư ký thượng hạng ba M. Ng-hữa-Thông.

Thăng thư ký hạng tư MM. Lê-chí-Đào, Đặng-vũ-Thiệu.

Tiệc thăng và diễn-thuyết ở hội Khai-trí — Tiệc thăng hội Khai-trí định đến ngày 29 Juillet, đúng 7 giờ rưỡi tối.

Các ngài hội-viên muốn đến dự tiệc xin cho biên tên ở nhà hội-quán hai ngày trước.

Tiệc xong đúng 9 giờ, ông Janvier, là nguyên quản-lý nhà máy-giấy Đáp-cầu sẽ diễn-thuyết về vấn-đề « Sự đạo đức trong việc buôn bán và việc doanh-nghiệp » (*La morale dans le commerce et les affaires*). — Vấn-đề này hay lắm và ông Janvier sẽ nói rất giản-dị cho ai nấy cũng hiểu. Xin mời cả các ngài tân-trợ chủ-trì và thường-hội-viên không dự tiệc đúng 9 giờ đến nghe cho đông.

Hội Khai-trí thông-cáo.

Ngạch y-tế. — M. Lê-hưng-Long thầy thuốc tập sự ở Pháp về thi kể từ ngày ở tàu lên bến Saigon thuộc quyền quan Thống-đốc Nam-kỳ bổ dụng.

M. Lê-văn-Lang, thầy thuốc tập sự tại Trung-kỳ nay cũng thuộc quyền quan Thống-đốc Nam-kỳ bổ dụng.

Phòng biên sinh tử giá thụ. — M. Wilkin là chánh phòng coi việc sinh tử giá thú tại tòa Đốc-lý nay mai về qui-quốc nghỉ thì M. Koch là biên-tập thượng hạng ở tòa ấy sẽ bổ thay M. Wilkin kể từ ngày 1er Août.

Việc ăn cướp và giết người ở Bắc-ninh. — Bọ Mật-thám vừa bắt được sáu tên giết người và ăn cướp ở làng Phù-đổng (Bắc-ninh) ngày 1 tháng năm tây năm ngoái.

Số là đêm mồng 9 Mai, một bà lão già là Lê-thị-Vỹ 60 tuổi, đang đi ở đường thì bị kẻ cướp bóc lột lấy mất 140 đồng rồi giết chết vứt xác xuống ruộng làng bên cạnh. Sở Mật-thám truy tìm đã hai tháng đến nay mới bắt được tê nó là tên Nghiêm-đình - Nhiêm lý - trưởng, Nghiêm-đình Nghệ, Nghiêm-đình-Mẫn, Ng-huy-Giáp tức Bếp Giáp và Nghiêm-đình Ba là họ với tên lý-trưởng Nhiêm cả và quản ở làng Yên-phong (Bắc-ninh).

Bọn ấy hiện đã phải giải sang Bắc-ninh cả.

Một cách lừa. — Mới đây các nhà buôn bán trong thành-phố ta có nhiều nhà tiếp được thư ở các tỉnh gửi đến hỏi mua hàng một cách khá nghi. Trong thư thường có nói hàng của mình muốn mua nên làm như kiểu hàng của một hiệu kia bán, giá hàng đặt cũng cao hơn giá thường một ít, định trong một kỳ hạn ngắn ngài phải gửi đi, mà lại có đặt tiền trước ít nhiều, còn thiếu bao nhiêu hễ hàng gửi đến nơi thì giả tiền rồi mới lĩnh. Nhiều nhà nhận được thư lấy vội vàng đến hiệu kia xem kẻo, thấy hàng người ra hỏi mua hiện lấy rất nhiều mà hỏi giá, thì lại thấy họ hơn giá người đặt gửi mình, bèn bỏ tiền ra mua để gỡ đi mà kiếm lời, độ đâu lúc hàng gửi đến nơi chẳng có ai nhận cả, nhà Bưu-chính lại gửi hàng về giả mình.

Người ta đồn rằng lý là mưu của một cửa hàng kia bày ra để làm cho những tệ hóa của hiệu mình chạy, chẳng biết có phải hay không.

Nghe đâu đã làm nhà bị lừa, mà những hàng mình mua về lại toàn những thứ không hay dùng đến, cho nên sau đem bán lại cũng không ai mua, có nhà lỗ tới năm bảy trăm bạc. Các nhà nào bị lừa đó trường cũng nên đem việc trình với tòa để tòa xét xem cái mưu gian lý bỏi đâu.

Lời cảm ơn.

Chúng tôi có lời thâm tạ các cụ, các quan, các ông và các bà đã gửi thư chia buồn, phúng viếng và đi đưa đám chồng và cha chúng tôi là

M. ĐÀO HUY-LUYỆN

hôm mồng 6 tá vừa rồi.

Trong khi trong nhà chúng tôi buồn sầu, bối rối, hoặc có điều gì sơ suất xin lượng thứ cho.

Vị vong nhân : Bùi-thị-Cần
Có tử : Đào-huy-Côn
Đào-huy-Cương
Đào-huy-Duật
Đào huy-Thục
Đào-huy-Bông
Nữ tử : Đào-kiều-Dung
Đồng gia đẳng bái tạ.

Cướp giả làm mật-thám — Bản quán tiếp được bài sau này : Vào khoảng 2, 3 giờ sáng hôm thứ bảy vừa rồi, cả phố đang giấc ngủ êm đềm, bỗng chốc nghe thấy tiếng kêu thét, chém, chém, ai cũng ngỡ một đám cờ bạc nào đánh nhau, sau hỏi chuyện ra mới biết là quân cướp đã vào một nhà người lính khố xanh chạy giấy đến ở phố Nhà thương chữa mắt đi tầng xuống tức là phố Duvigneau chúng vào có 3 thằng mỗi đứa cầm một con dao, còn ở ngoài đàng chúng có bao nhiêu không rõ, chúng tác gan thật, trong nhà người lính lấy đang có đến 10 người đương đánh bài đánh bạc, thế mà chúng cũng vào định làm như lần trước vì cũng đã có một lần được độ một tuần lễ nay, chúng giả làm mật-thám dọa dẫm những người ngồi đánh bài rồi bao nhiêu tiền cũng lí nhiều đồ vật vẫn chúng nhặt đi rất, thắng đầu đăng chúng lúc đi ra làm ra dáng như là một thám thật, lối tới, hỏi tuổi cũng là số nhà người lính lý — Nhưng lần này chúng quen mui lại định làm như lần trước, khi mới có 3 tăng trong đăng chúng vào thì nhà người lính lần này đông người đánh bài hơn lần trước đã phòng thân sẵn để nếu chúng có vào như lần trước là chống cự — Thế mà hỏi ra cho kỳ thì những người ngồi đánh bài trong nhà người lính lý khi đáng chê là vì rằng lúc chúng vào chỉ có người lính chủ nhà là có ý chống cự cùng với một vài người khác, còn thì đều ngồi như phỗng đá cả, một là sợ bị đau đớn, hai là sợ chúng thù, nên không cất nhắc gì cả, bởi vậy nên chúng lấy thoát được cả mà không bị gì.

Cứ theo như lời người này người khác thuật chuyện thì ra đăng của chúng nó có nhiều, nhưng thường đi ghi có ba thằng, vẫn chuyên nghề kiếm ăn ở trong những phố không có đèn điện mà cảnh-sát các cũng không, như phố Duvigneau, phố Chanceaumo, v. v. ; hoặc đêm khuya thanh vắng, nhà nào nếu trong nhà có người đánh bài mà ngõ cửa bay nhà nào sơ ý mà chúng lẻn vào được là chúng dùng dao dọa dẫm để lấy hết tiền tài đồ vật. Chúng lại hay ở những chỗ hiểm người đi lại hoặc đêm khuya có ai đi chơi đâu về là chúng bóc lột.

Tôi đã thấy việc này xảy ra hai ba lần mà không ai trình báo vì có lẽ sợ chúng thù rồi làm hại gì chăng, hay sợ các sự ngẫu trở khác nên không đến tai quan trên, bởi vậy chúng càng được thế chúng càng làm già, nên nay mai chúng không bị bắt, có lẽ những nhà khác không đánh bài đánh bạc gì ban đêm rồi chúng cũng rình mò mưu mô chúng vào. — Vậy tôi viết đăng báo bài này cũng là bởi hai chữ bổn phận, để nhờ sở Mật-thám nên lưu tâm nã bắt cho hết những quân cướp này để các nhà ở các phố hiểm đèn điện, hiểm cảnh-sát được yên ổn làm ăn, và cũng để may ra bọn quan trên có lòng nghĩ đến mà trồng cho mỗi phố vài cột đèn điện trong những phố như là phố Duvigneau là phố liên tiếp với nhà thương chữa nữa cũng là phố Chanceaulme nữa, nghĩa là cũng trồng những cột như là phố Jeshaux (phố cây thị đốc bàng Kèn).

Người ở phố Duvigneau lại cáo.

Tòa án Trừng trị. — Sáng hôm nay tòa án Trừng-trị xử những việc sau này :

Đất tiền và ăn tiền đất. — Tên Nguyễn-văn-Chương tức Trưởng-bòa nguyên trước sang tòng chính bản Pháp được Chiến-thư hội-tinh, sau về được làm mật-thám. Quan trên sai tên ấy đi dò thám bắt những đứa ăn cắp tiền của một viên đội Tây đứng xem đá bóng ở bãi đất Cột cờ và việc đã đăng nhiều lần trên báo đó trước. Tên ấy bắt được tên Bờ và tên Nguyễn-văn-Khâm làm nghề thợ nề, can về việc ăn cắp ấy. Khi giải đi, tên Trưởng-Bòa thâm tiền ăn của đứt của tên Khâm 100 đồng, cởi trói cho trốn. Tên ấy chỉ giải tên Bờ về đặt tên Bờ đứng nói gì, bửa sẽ về nói với quan thì cho không việc gì cả. Song tên Bờ không được tha phải tội mỗi tổ giúc việc ăn của đứt ấy ra. Đến nay bắt được tên Khâm hỏi cũng thú nhận như thế. Nhưng hỏi tên Trưởng-Bòa không thú nhận lẽ gì, một mực khai rằng tên Khâm và tên Bờ thù khai gian như thế. Tòa xét xong, kết án phạt tên Trưởng-Bòa 1 năm tù và 200 quan về tội ăn của đứt và tên Khâm 3 tháng tù về tội đứt tiền.

Xui ăn cắp. — Lê-thị-Giáp bán hoa giả ở phố nhà Thờ, vẫn đến mua hàng ở hàng một người tên là Trần-thị-Boan ở phố hàng Bèo, sau thị ấy xui siểm dứa chân gái người ấy ăn cắp 28 đồng bạc bỏ nhà trốn mất, lại nhận giữ hộ đứa bé ấy 20 đồng. Hiện số tiền nhận giữ ấy đã hoàn lại trả chủ rồi. Tòa phạt 25 quan.

Đập tỏ bất lương. — Tên Ng-v-Ngô ở với một người tên là Huân ăn cắp quần áo của chủ và lấy đồng tiền đưa đi chợ mua đồ ăn trốn đi. Tòa phạt tên Ngô 8 tháng tù và 25 quan.

Hành hung. — Tên Ng-v-Nhất làm nghề cày ruộng đánh một người tên là Nhiêu bị thương. Xét ra thì là tên Nhiêu chửa bò đề bò dẫm vào ruộng của nhà tên Nhất, khi tên Nhất ra cự thì tên Nhiêu lăng mạ lại, nên mới đánh bị thương. Vì thế tòa lượng phạt tên Nhất 10 quan.

Ăn cắp gỗ và mua gỗ ăn cắp. — Tên Phạm-duy-Bách làm cai-lí xe gỗ cho chủ ăn cắp hai tấm gỗ bán cho tên Bùi v Lộc buôn bán lấy 0 p.50. Xét ra tên Lộc biết là gỗ ăn cắp them rẻ mà mua. Tòa phạt tên Bách 25 quan và tên Lộc 40 quan và bắt cả hai tên cùng nhau bồi 1 đồng cho người bị mất cắp gỗ.

Tòa còn xét nhiều việc nữa, song toàn những việc tầm thường cả.

BÁN HAY CHO THUÊ

Có độ 2 000 thước đất, có vườn, ở số 31, Quai Clémenceau.

Bán một nửa hay cho thuê. Hỏi tại 78, Phố Médicements, Hanoi. 3624

Nghỉ dưỡng bệnh. — M. Ng v-Thi thư-ký Công-chính được phép nghỉ thêm ba tháng dưỡng bệnh tại Bắc-ninh.

M. Lê-đức-Rau thư-ký Công-chính được phép nghỉ dưỡng bệnh ba tháng, tháng đầu cả lương và hai tháng sau nửa lương.

Tiễn bạn. — Ông Phạm-khắc-Phúc là thám tá ở tòa ba phủ Thống-sứ, nay đổi đi Thái-bình.

Hôm qua chủ-nhật ông đi chuyến xe hỏa thứ hai xuống Nam-định rồi sang Thái-bình, giới nắng như thế mà anh em ra tiễn chân đông lắm. Mong rằng ông mau mau lại được đổi về Hanoi.

Nguyễn-văn-Toàn lại cảo.

Danh dự hội-tinh. — *(Tiếp theo)* Hội-tinh bọc hụng nhì :

MM Trần-văn-Đang, Ng-văn-Khoe, Phạm-ngọc-Cơ, Lê-minh-Chung, Lưu-điện-Bang Bồ-bầu-Nhiên, Bồ vinh-Tân, thư ký tòa Sứ ; Phạm-v Cư, Trần-Bình, bếp khố xanh ; Lê-tư Quyên phó quản ; Tôn-thất-Cơ, bát phẩm ; Ng lương-Huy lại mục ; Trần thiện-Dương, thư-ký tòa Sứ ; Trần-qui-Oánh, bồi bàn ; Đào-đức-Mậu, thư-ký máy điêm ; Dương-khắc-Nhuận, linh phu-lít ; Trần-thiện-Kế, thư-ký sở rượu ; Ng-v-Phú, phó quản ; Trần-đắc-Hữu, cai ống bọc ; Ng-v-Xuyên, làm công nhật ; Ng-Hoàn thư-ký tòa Sứ ; Ng-v-Nay, Lê v-Nay, đội khố xanh ; Ng-phương-Canh, thư ký tòa Sứ ; Ng-thiện-Quang, Mai-quang-Giao, Lê-Viên, Ng-v-Cau, Phan-Lương, Cao-huy-Diêu, khán hộ ; Đồng-sĩ-Thoại, thư ký công-chính ; Ng-Diệm, đạo điền ; Ng-bá-Thịnh, thư ký công-chính ; Trần-văn-Khoa, ký vẽ ; Hoàng-gia-Giác, làm với M. Laborde ; Dương-Hàm, Phùng-Ngu, ký lục ; Ng-Nha, chánh tổng. Trương-trọng-Thông, thông phán tỉnh ; Trần-bá-Vân, thư ký tòa Sứ ; Trương-v-Cân, đội khố xanh ; Phạm-v-Quế, đi bắt.

Thưởng hàm. — M. Đào-thiện-Luân, thang cửu phẩm bá hộ, chánh tổng Lạc-đạo huyện Vũ-tiên (Thái-bình) được đặc cách thăng chánh cửu phẩm văn-giai.

Ngã chết người. — Sáng 21 vừa rồi, có một ông lão đi khiêng thuê tên là Phạm-hữu-Phất 67 tuổi nhà ở phố hàng Da số 22 đến dọn nhà cho nhà số 1 ở phố Lò-đúc không một cái gỗ nặng quá từ trên gác mang xuống, chẳng may bước chân hụt ngã xuống đất, chừng 4 thước. Khiêng vào nhà thương đến 11 giờ thì chết.

Lương một số to — Mme Nguyễn-thị-Lương bán hàng tơ ở hàng Đào số 22 trình rằng tên Đỗ-Thụy lương mất ba trăm rưỡi đồng bạc hàng và một số tiền là 100 đồng trốn đi mất.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Một tiệc trà trọng-thể — Chiều hôm 29 tháng bảy tây này, hội Ái-hữu tòa Thương-chính chánh Thương-chính Bắc-kỳ về nghỉ tại quê quán. Trong nhà Nhạc-hội bày biện xếp đặt một cách rất là trang hoàng, hàng ghế giữa thì các qui quan và các qui bà-đầm ngồi, còn hai hàng ghế rất dài ở hai bên thì các viên văn võ tòng sự ở tòa Thương-chính Haiphong ngồi dự tiệc đông đúc vui vẻ lắm.

Đúng 5 giờ rưỡi khi quan chánh Thương-chính đến thì có khúc âm-nhạc đánh bài Marseillaise để chào ngài. Tiếng đàn vừa dứt, thì các qui quan và các viên chức An-nam ân tiệc. Đoạn M. Nguyễn hữu-Nguyên, trưởng-hội hội Ái-hữu thay mặt tất cả bèn vẫn bèn võ đứng lên đọc một bài diễn-văn bằng chữ Pháp để tiễn và chúc mừng quan chánh Thương-chính về nghỉ, và để cảm ơn ngài trong khi ngài trọng-nhậm đứng đầu các tòa Thương-chính Bắc-kỳ, có lòng thương và giúp đỡ trông nom cho các viên chức An-nam làm việc dưới quyền ngài. Khi M. Nguyễn đọc xong, kế đến M. Ng-Tảo, là trưởng-hội Á-hữu tòa Thương-chính Hanoi và là ký viên của chi hội Haiphong xướng dự tiệc trà với chi hội Haiphong, đứng dậy một cách rất khiêm-tốn mà thuyết khẩu mấy câu rồi thay mặt cả hội chánh để chúc quan chánh Thương-chính về qui-quốc nghỉ được bình an và tỏ lòng kính mến của các viên chức An-nam tòng sự các tòa Thương-chính, toàn hạt Bắc-kỳ đã làm việc bết bỏn phận trong khi ngài trọng nhậm chức chánh Thương-chính. Ngài lại cảm ơn cả các viên ở chi hội Hanoi đã có lòng kính mến ngài mà ủy M. Ng-Tảo xuống chúc mừng ngài.

Trong khi M. Nguyễn đọc diễn-văn, M. Tảo chúc mừng và quan chánh Thương-chính đáp lại hai hội, thì lúc nào đứt lời cử tọa cũng vỗ tay hồi lâu.

Đoạn rồi các qui quan, qui bà-đầm và các viên chức An-nam vui vẻ uống rượu trà nếm bánh ngọt, trong khi ấy thì có tiếng âm nhạc đánh mấy bài rất êm ái, hễ bắt bài nào thì lại nghe thấy tiếng vỗ tay như pháo ran.

Có hiệu chụp ảnh Khánh ký đến chụp hai tấm ảnh rất đẹp và Hôtel Idéal tức là Lê-Viên hôm đó sửa soạn trà nước rất là có trật-tự.

Thật là một tiệc vui vẻ từ đầu chí cuối, mãi đến đúng sáu giờ rưỡi mới tan, khi về các viên chức Tây Nam ai nấy đều in trong trí một cái kỷ-niệm qui báu của ngạch Thương-chính ngày hôm ấy.

HÀ-ĐÔNG

Thi tốt nghiệp trường thư-ký. — Lớp học trò thư-ký thứ năm nay đã bắt đầu thi tốt nghiệp từ sáng thứ hai, số học trò ứng thi được 120 người, phần nhiều là người ở Thanh-oai và Thanh-trì, vì hai huyện ấy sắp sửa thi hành hộ hạt, nên cần phải có người am hiểu cách thức biên viết để về làng làm hộ, lại, chẳng-bộ hay thư-ký. Hội đồng coi sách thi quan Thương Ng-tất-Tố làm chủ tọa ; MM. Lê-v-Biểu, Hoàng-minh-Chấn,

(Xem tiếp trang 3 cột 3 và cột cuối)

Do Võ Phi Hùng Cứu HS Petrus Ký (67-74) Tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
BÁO THỨC
KIỂU PHÁP
Máy kỹ sư
Vĩ thượng hạng
Mặt sơn kim
có chất dạ-quang
BẢO HÀNH 5 NĂM
Giá . . . . . 5$00
Bán tại hiệu
A. PERROUD (Nhà xanh)
30, Phố Paul Bert. — HÀ NỘI
2000

XE MOTO

Chỉ có một thứ xe đạp có động cơ 100 c/mc kiểu L'ÉVANS CYELEMOTOR là đã chạy được từ Paris đến Nice không phải đạp mà thôi.

Xem những kiểu xe mới có đèn điện. Đi một trăm kilomètres chỉ mất một lít rưỡi dầu xăng. Vừa lịch sự vừa tiện lợi.

Đại-biểu về toàn hạt Đông-pháp :
GIOVANNELLI, 45, phố Maréchal Joffre, Hanoi
3634

山 KHƯƠNG-SƠN 姜
Chủ nhân : PHẠM-ĐÌNH-ĐIỂM
Hanoi, n° 29 *Rue de la Soie*, Tonkin

Bản-hiệu bán tạp hóa, có xưởng dệt ở làng Khương-trung Hà-đông, dệt các thứ màn rộng khổ, các thứ vải, và khăn-mặt v. v.... bán buôn và bán lẻ.

Các quí-khách ở xa có cần dùng nên viết thư về, bản-hiệu sẽ xin hoan-nghênh tức-tốc. Có gửi hàng theo lối lĩnh-hóa giao-ngân (contre remboursement).
3696

PHÒNG - THĂM - BỆNH
CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-tá độ nội đẳng Bảo-đại hội-viên
Nguyên chuyên-môn về ngoại-khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port-Said (Ai-cập) Huế.
Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và cả thứ bệnh lậu, bệnh giang mai
Các khoản bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — Buổi tối — đến 12 —
KHÁM BỆNH : Giá 2 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM CHỨNG : Giá 1 $ 50
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG Gia-Long số 23, GIÁP nhà số 228
3913

Phòng khám bệnh
của quan Thầy Thuốc tây
Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.
Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.
Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.
3697

Savon Cadum
Để rửa mặc và tắm.

Savon thường làm hoặc nhiều muối, hoặc dầu-mỡ không được trong sạch cùng nhiều mẩu độc khắc làm cho nước da mất sự mình của nó.

Muốn biết savon tốt hay là xấu thì lấy chốc lưỡi mà thử nó. Nếu nó chắc cũng làm chốc lưỡi nồng, thì savon đó làm nhiều mồi, chắc nó phải làm dày nước da.

Savon Cadum bào chế một cách kỹ lưỡng và trong sạch; chẳng những là nó làm cho nước da trở nên mình, mà lại làm cho lỗ chơn lông được khoẻ khoắc.

Trong mình ta đều có lỗ theo chơn lông, nếu những lỗ ấy bị bụi-bặm bịch lại, thì nó mọc ra ra, nẩn cũng mình.

Bọt và nước Savon Cadum thấm vào chơn lông, rửa đồ nhơ-nhớp mà làm cho cái da của ta được khoẻ khoắc và mình luôn luôn.

Dùng Savon Cadum lấy làm lịch kiếm, gì người ta dùng nó không bỏ chốc nào, mà lại lần hồng hai cục savon thường.

Giá mỗi cục Savon Cadum là hai quang.

興同梁
YU-WO-TSEONG
Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
68, *Rue des Cantonnais*, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 258

Kính trình đề các quí-khách biết cho rằng : bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên chú về nghề kim-hoàn xưa, đã người hai mươi năm nay, nghề làm cũng ngày càng tinh xảo thêm ra, lại chịu cái-xử sao tiện vàng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo kịp thời thế, các quí khách tiện dùng, nhân dịp xắp ngày tết. Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới sở sang nào thứ mặt tim-cương, chân châu, ngọc-thạch, ngọc lạc, kim sa, hổ-phách, san-hô, kê-nhi, và một ngũ sắc yêu nữa, đã có sẵn thứ, và mới sở sang nhiều kiểu vàng, kiểu nhẫn mới nhỏ ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các quí-khách qua bộ lại xem, có mua hay không, bản-hiệu lấy làm cũng có người để thêm tiếp các quí-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-TRONG-KHUE
Bijoutier
61, Rue de la Soie, 63
(Gambia) HANOI

祥和裕
YU-WO-TSEONG
Grand magasin de soieries Chinoises et Annamites
VENTE EN GROS
68, *Rue des Cantonnais*, 68
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 258

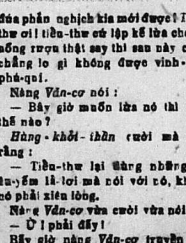
Bản-hiệu bán các thứ hàng Tàu và nông Ta ; hàng nào xuất, không bán lẻ mà không gửi kiểu mẫu đi các nơi.

Hàng Tàu có những thứ hàng Tàu-annam ra, cho bản quí-khách mua được giá rẻ rất hơn các hiệu khác, và các hiệu đó cũng phải buôn lại của bản-hiệu ; xin quí khách mua của bản-hiệu, thật là buôn tại gốc, bán tại ngọn. Vậy xin các quí-khách chiếu-cố mọi bề sang tới, giá rẻ.

MUỐN BUÔN : Các ông hàng thật tốt thật thông ai có xin gửi mẫu lại, bản-hiệu xin giá rất rẻ mà

Hanoi, le 2210 YU WO TSEONG

Các ông chủ-nhà, các ông thầu-khoán và các ông bác-bảo !

Các ông nên xem cả các hạng sơn, chỉ có thứ này là tốt hơn cả, bền hơn cả ; vì thứ sơn STANDARD này là thật sơn tây của những tay *chuyên-môn người Đại-pháp* chế ra.

Nên hỏi giá ở « *Société Française des Couleurs et Peintures Métalliques STANDARD* », Julien & Portin, số 8, đường Gia-Long, Hanoi.
3668

Tham-tá ; Thành ngọc-Duyện, thừa ; Bùi-Trạo tri-huyện ; Ng khánh-Đẩu, Ng xuân-Đính, và Đặng-v-Cận, hậu-tuyển phòng cải - lương ; Ng-v-Hùng giáo học ; Ng-trịnh-Cát trợ-tá phủ xuyên ; Phạm-duy-Tân, trợ-tá Thường-tín đều làm hội-viên.

Sáng hôm nay thì bế-luận, đều bài là :

« Một người bạn các thầy được dân cử ra làm nghị lại, các thầy viết thư cho người ấy nói về chức trách và « bổn phận của người nghị lại thế nào ».

Đến chiều thì làm biên bản, rồi đến sổ chi thu, tính đố và các kế sổ, xong rồi mới thì vấn-đáp, tất cả độ một tuần lễ thì xong.

SƠN-TÂY

Tham thì thâm. — Mới rồi có một người linh Tây ngồi xe đánh rơi một cái ví lớn. Một người đàn-bà nhặt được. Lúc bấy giờ lại có một chú cai kêu khố-xanh cũng trông thấy. Người Tây đi tìm thấy va-lít cạy tung ra và mất một bộ quần áo. Đem ra xử Cảm người đàn bà khai rằng chính tay chú cai kèn cạy va-lít và lấy một bộ quần áo, có lẽ cả hai người cũng phải lên ở án cả.

VIỆT-TRÌ

Một điều tệ ở các dân làng. — Năm nào cũng vậy, cứ đến kỳ sưu thuế thường thấy các làng khi phát thẻ cho dân đinh thì có giữ nhiều thẻ lại ; những thẻ giữ lại ấy là thẻ của những người đi vắng hay kẻ ở nhà mà không có tiền đóng sưu nên chưa phát. Lẽ ấy để đành, nhưng có sao lại dám lấy thẻ của người nọ phát cho người kia, lại có khi có kẻ ở đâu không rõ căn cước nó thế nào, mà nó biện được mấy đồng bạc đến nói xin lĩnh thẻ thì các thầy lý lại cả gan đem những thẻ ấy phát cho. Ấy là một điều tai thường thấy ở nhiều làng, vậy cũng là một điều tệ hại lắm, mong rằng quan trên sẽ xét rõ đến mà cấm chỉ đi cho.

LẠNG-SƠN

Nâng đỡ quá. — Không thấy năm nào nắng quá như độ này, vàng trên này có tiếng là mát mẻ, phần nhiều mùa hạ đêm nằm còn phải đắp chăn đơn, thế mà năm nay nắng như lửa đổi, nhân vật xôn xao vì nóng, hoa màu hại vô kể, động có mưa thì lấm lấm như trút nước xuống rồi lại nóng bức như thường ; thành thử nhiều người bị phải chứng cảm thử là thế.

NINH-BÌNH

Hiểm nhà cho thuê. — Tỉnh ta độ rày lắm người ca thán về nỗi hiếm nhà cho thuê và giá nhà đắt đỏ. Đã vài năm nay, từ khi quan trên bắt đỗ hết các nhà lá trong thành phố, thì số nhà gạch làm thêm lên cũng khá nhiều, vậy mà không lợi cái nào bỏ không cả. Đi tìm một cái nhà cho thuê thật khó lòng. Các chủ nhà vin lẽ hiếm nhà đó nên bắt bí tăng giá đến quá gấp rưỡi gần gấp hai giá trước mới cho thuê. Lắm khi nhà đang ở mà chủ đòi bắt phải dọn đi, khiến nhà nhà cũng khách thuê sinh ra nhiều mối ác-cảm với nhau.

Xét tình ta, các ông làm việc các sở, phần nhiều là người lỉ-thứ, đến quá số bổn cho ; vậy trách nào nhà chẳng hiếm mà giá chẳng đắt. Nói cho cùng thời chỉ thiệt riêng cho những ông nguyệt-bổng đã ít, mà cũng phải chịu cái phong-trào ấy nó đè-nặng. Không những giá nhà phải trả đắt mà thôi, sẽ đến các thực-phẩm, đồ phục sức, chất nhất đều tăng cao cả ; ở vào cái thời-đại kim-tiền như ngày nay, kém đồng bạc trắng, thật cũng bết khoe khôn.

HẸN TRONG MỘT THÁNG

Nay hiệu chúng tôi có lời trình các quý-khách biết những gói chè ở hiệu chúng tôi bán ra, gói nào cũng có phiếu về ngũ sắc, mà cái phiếu nào có chữ thưởng và đăng sau có in dấu xanh thì được thưởng một gói chè ; năm nay có nhiều phiếu có chữ thưởng mà sau phiếu không có dấu xanh là tại nhà in xếp lẫn, mà người làm việc không xoát lại vì khi chè mới về công việc nhiều quá.

Nay hiệu chúng tôi muốn cho được tin dùng và khỏi mất lòng các quý-khách thì những cái phiếu không có dấu xanh ở đằng sau mà đã gói lẫn vào gói chè thì cũng cho thưởng như những phiếu có dấu, như mà trong một tháng mà thôi, kể từ ngày mồng mười tháng sáu đến ngày mồng mười tháng bảy ta năm qui-hợi.

Quá hạn một tháng thì những phiếu ấy không thể lĩnh thưởng được nữa. Nay kính cáo,

VINH-MẬU
3635 144, Rue Chinoise, Nam-định

BÁN ĐỒ VẠN BẢO

Những đồ cầm ở Vạn-bảo thành phố Hanoi, trong tháng tám tây 1922 mà không chuộc hay là không đợi về, thì sẽ bán đấu giá ngày thứ ba, mồng 7 tháng tám tây 1923, 175 tháng sáu ta, 8 giờ sáng.

Tiền giấy bút mà người mua phải trả, ngoại giá mua, là bốn phân (4%).

Cái sổ những đồ bán rồi thì trong tháng sau khi đã bán, ai muốn đến xem cũng được.

Quản Chủ Vạn bảo
1845 METAILLER

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các quí-khách xem báo thấy có đăng cáo-bạch của bản-hiệu đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ nói lần ra không đổ được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình cái qui-khách rõ cho ai xin các ngài tỉ rạng đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhớ rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54 Hanoi. »

Nay kính,
Ed. MONTÈS,
54, Rue Paul Bert, Hanoi.

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài được biết rõ rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy nếu quí-ông nào mua thì gửi tiền cho bổ kỳ từng cô tiền gửi theo giấy mua thì hai quán không trả lời. — Mua báo thì tính từ ngày báo nhảy một tháng tây trở đi cho đến

Rượu bổ-đào :
TONIQUE TONKINOIS
Có từ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo tính tự-nhiên in ra đây, chớ không như có mấy thứ thuốc vẽ những kinh là, làm trò-cười cho trẻ-con và người có tri không thì không ai có thể tin được !

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm !

Ngày mồng 3 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Ngự-sử phụng tờ chiếu phê rằng :

Chiếu sự tâu dâng của MONTÈS qui-đông, có chữ rằng một thứ rượu bổ đã ông ngự dùng qua rất hay, đáng nên giá thưởng, trước lạc phát thì gửi cho qui được phòng chế-dùng để lễ hạnh giá.

Khâm thử.

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có rượu bổ nào mà chế được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54
HANOI

Còn tiếp theo ở trang thứ tư

SỐ 186

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này đăng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối diễn-lịch, nay xin dịch (thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Nói chưa dứt lời thì bỗng nghe tiếng súng nổ, vang động trời đất. Các nữ-tỳ chạy vào báo rằng :

— Dạ dám bẩm phu-nhân ! Đại-binh lại đến đánh thành, lần này đánh rất dữ-dội. Có bắc thang định trèo qua thành mà vào. Vương-gia (trỏ *Định-quốc*) đã sai quan tri-phủ *Bách-toán* nghiêm tra những quân gian-tế đã lẻn vào thành. Hiện nay ông *Vệ-ngọc* phải phòng-giữ trong phủ, mà vương-gia thì tự đem quân đi tuần-tiễu mặt ngoài.

Nàng *Vân-cơ* nghe nói, trông-chừng như sét đánh ngang đầu. Nét mặt tái mét, chẳng còn hột máu, vội vàng nắm lấy áo *Hàng-khôi-thần* mà bảo rằng :

— *Hàng* công-tử ơi ! công-tử nên nghĩ cách gì mà cứu lấy tôi !

Hàng-khôi-thần nói :

— Không sợ ! bây giờ ta phải lừa đứa phản nghịch kia mới được ! Tiểu-thư ơi ! tiểu-thư cứ lớp kể lừa cho nó uống rượu thật say thì sau này cũng chẳng lo gì không được vinh-hoa phú-quí.

Nàng *Vân-cơ* nói :

— Bây giờ muốn lừa nó thì làm thế nào ?

Hàng-khôi-thần cười mà đáp rằng :

— Tiểu-thư lại dùng những lời êm-ấm ái-lơi mà nói với nó, khiến nó phải xiêu lòng.

Nàng *Vân-cơ* vừa cười vừa nói :

— Ừ ! phải đấy !

Bấy giờ nàng *Vân-cơ* truyền cho nữ-tỳ dọn cơm, cùng ngồi ăn với *Hàng-khôi-thần*. Lại trỏ *Hàng-khôi-thần* mà bảo các nữ-tỳ rằng :

— Tiểu-thư đây là biểu-muội ta, đến đây để chờ vào yết-kiến vương-gia đó !

Độ bết canh một đêm hôm ấy, có tin báo rằng *Định-quốc* vương-quân đã trở về phủ. Nàng *Vân-cơ* vội-vàng sai nữ-tỳ chạy ra mời vào tư-thất để nói chuyện.

Khi *Định-quốc* vương-quân tới nơi mình mặc áo giáp, phía vai bên hữu vẫn còn bọc thuốc, nàng *Vân-cơ* chạy đến gần lấy tay vuốt ve, rồi mời vào trong phòng.

Nàng *Vân-cơ* nói ;

— Tướng-quân ơi ! cái vai này chữa thuốc đã hơn một tháng mà vẫn chưa khỏi à ? Tối đêm ngày mong nhớ không biết dường nào, vậy phải sai người mời vương-quân vào để nói chuyện một chút.

Định-quốc vương-quân nói :

— Phiền lòng phu-nhân quá ! Tôi vì bị thương, không dám gần nữ-sắc, nay nghe phu-nhân cho gọi, vậy phải vào đây, nhưng tôi lại phải ra ngoài ngay. Phu-nhân ơi ! quân giặc lại kéo đến chân thành thì ngủ yên sao được, ấn là để đến hôm khác tôi sẽ xin vào bồi-tiếp phu-nhân.

Nàng *Vân-cơ* vừa cười vừa nói :

— Ừ ! phải đấy !

Bấy giờ nàng *Vân-cơ* truyền cho nữ-tỳ dọn cơm, cùng ngồi ăn với *Hàng-khôi-thần*. Lại trỏ *Hàng-khôi-thần* mà bảo các nữ-tỳ rằng :

— Tiểu-thư đây là biểu-muội ta, đến đây để chờ vào yết-kiến vương-gia đó !

Độ bết canh một đêm hôm ấy, có tin báo rằng *Định-quốc* vương-quân đã trở về phủ. Nàng *Vân-cơ* vội-vàng sai nữ-tỳ chạy ra mời vào tư-thất để nói chuyện.

Khi *Định-quốc* vương-quân tới nơi mình mặc áo giáp, phía vai bên hữu vẫn còn bọc thuốc, nàng *Vân-cơ* chạy đến gần lấy tay vuốt ve, rồi mời vào trong phòng.

Nàng *Vân-cơ* nói ;

— Tướng-quân ơi ! tôi cùng tướng-quân kết tóc xe tơ trọng bấy nhiêu năm trời, bỗ ái nguồn ân, chưa hề một ngày nào xa cách. Từ khi tướng quân bị thương, phải ngã riêng phòng để chữa thuốc, thời giờ thấm-thoắt, bỗng chốc đã một tháng nay. Ngày nay thương-tích cũng gần khỏi rồi, tướng quân rán ở đây để cho tôi được vẹn-hạ. Chẳng lẽ vợ chồng đầu gối tay ấp, lại không cùng nhau chia sẻ đau-đớn hay sao ! Tôi e vì-tất đã phải vì có chữa thuốc, hoặc-giả tướng-quân còn chút đèo bòng chi đây. Thôi đừng bưng bít miệng bình có thế nào nên mau mau thổ-lộ !

Nàng *Vân-cơ* nói xong, lại giả cách giận-giỗi mà rằng :

— Những lời năm xưa chỉ non thề bể, không ngờ một sớm bỗ đi !

Định-quốc tướng-quân thấy vậy lòng-cuồng, vội-vàng dịch lại bên cạnh mà dỗ bảo rằng :

— Phu-nhân ơi ! Phu-nhân cho lấy tôi làm lạ ! Phu-nhân nên biết cho rằng trong nửa năm nay lòng tôi thật rối, như mở bồng-bong. Nào cha già phải giam, nào em trai bị giết chết. Thành *Kim-lăng* ngày nay lại có đại binh đến đánh, tôi vẫn tự chắc rằng võ-nghệ vô-địch, thế nay chưa để làm gì được nhau ! Nào ngờ đâu *Hàng-hiến* cũng là tay dũng lực, tôi ra đánh một trận, liền bị trọng thương. Chỗ thương-tích này chữa mãi chưa hàn khẩu, cho nên tôi phải kiêng nữ-sắc, chứ thực không dám lòng chim dạ cá, đa-mang cái chi chi vậy.

Nàng *Vân-cơ* nói :

— Ái bảo không được kiêng nữ-sắc !

Định-quốc tướng-quân nói :

— Bởi vậy tôi cần phải ngủ riêng phòng !

Nàng *Vân-cơ* nói :

— Cứ phải ngủ riêng phòng mới được hay sao !

Định-quốc tướng-quân cười mà bảo rằng :

— Nhưng nếu chung gối loan-phòng thì nỗi lòng có dễ cầm lòng cho đang !

Nói xong, lại khanh-khách cười. Nàng *Vân-cơ* cứ rót rượu mãi. *Định-quốc* tướng-quân có ý ngại-ngờ, mới đứng chén rượu không uống vội, mà hỏi nàng rằng :

— Phu-nhân ơi ! Phu-nhân làm bạn cùng tôi trong bấy nhiêu năm tôi chưa thấy bao giờ phu-nhân lại tươi cười hớn-hở như hôm nay vậy. Chẳng hay hôm nay vì cớ chi mà phu-nhân sớm đem lòng luyến-ái, cố bắt tôi phải ngủ tại đây.

Nàng *Vân-cơ* nàm tỉm cười mà đáp rằng :

— Sỡ dĩ đêm qua tôi có một cái mộng rất lạ ! mộng thấy tướng-quân mọc cánh bay lên trên không, thế thì quả-nhiên là cái triệu nắp được làm thiên-tử. Tướng-quân làm thiên-tử thì ngôi chánh cung hoàng-hậu kia nẫu phải đến phần tôi.

Định-quốc tướng-quân nghe nói bằng lòng, lại cả cười mà rằng :

— Đa tạ những lời vàng ngọc của phu-nhân !...

Vừa nói lại vừa cầm lấy chén rượu uống. Khi rượu đã say, có ý buồn ngủ. Các nữ-tỳ xúm lại tháo mũ và cởi áo giáp ra. Nàng *Vân-cơ* cũng lấy tay xoa chỗ vai bị thương, rồi đỡ nằm xuống giường.

Định-quốc tướng-quân đặt mình xuống giường, tỏ khắc ngủ ngay. Nàng *Vân-cơ* truyền các nữ-tỳ triệt chiếm rượu đi, rồi cho đem ra ngoài cùng nhau ăn uống.

Khi các nữ-tỳ ra hết rồi, nàng *Vân-cơ* quay vào gọi *Hàng khôi thần* mà sẽ rỉ tai bảo rằng :

Định-quốc say rượu ngủ yên rồi ! Bây giờ công-tử làm thế nào mà giết được nó.

Hàng khôi-thần rón-rén đến ngay giường *Định quốc* tướng-quân nằm, sẽ vén màn dòm thì thấy hắn mắt đen mắt trợn, miệng thở bằng-hoàng như trâu rống.

(*Còn nữa*)

Cậu gầy lắm, các chất bổ thân-thể cậu không hấp thụ được mấy.

Biết bao lần ta nghe thấy các ông lang bảo những người thanh-niên vì đương độ lớn lên, mà thân-thể phải lay-nhược.

Mà nhiều người thanh-niên vào cảnh-ngộ ấy ăn lại khỏe lắm, nhưng vị ăn vào trong mình lại không bổ cho cơ-thể. Những người ấy mà cứ gầy mãi không béo lên được, chỉ bởi cơ-thể không hấp thụ được chất bổ trong vị ăn.

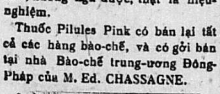
Những người ấy trước nhất là cần phải làm cho trong mình đủ huyết tốt thì các cơ-thể mới lại mạnh mẽ lên được. Muốn như vậy, nên dùng thuốc Pilules Pink rất là hiệu-nghiệm, chẳng bao lâu mà những người đương tuổi lớn lên mà cơ-thể phải mệt nhọc ấy, sẽ thấy biến đổi khác hẳn đi vậy.

Xem M. René PUCHEU ở Barinque (lồng Molrades, quận Basses Pyrénées) dùng thuốc ấy hiệu-nghiệm thế nào thì rõ. Người ấy có viết cho nhà chế ra thuốc Pilules Pink bức thư sau này:

«Tôi phải bệnh xấu chân huyết một năm trời nay. Tôi nhẹ mất 10 kilos. Hơi cố gắng một chút là thấy mệt nhọc khó chịu. Tôi bèn nhờ chỗ thân thích mua giùm thuốc Pilules Pink, uống thuốc được độ một tuần lễ, thì trong mình đã thấy khác. Nay tôi đã khỏe hẳn. Tôi cân lại được như cũ, lại làm việc được như thường. Tôi dùng thuốc Pilules Pink chẳng được bao lâu, mà hồi phục được sức khỏe như thế, thì thuốc ấy thực là tốt lắm vậy.»

Thuốc Pilules Pink lâu nay trị-bệnh xấu chân huyết, cùng các chứng do đấy mà ra như đau đầy dày, nhức đầu, không ngủ được, thật là hiệu-nghiệm.

Thuốc Pilules Pink có bán lại tất cả các hàng bào-chế, và có gởi bán tại nhà Bào-chế trung-ương Đông-Pháp của M. Ed. CHASSAGNE.

Hàng mới — Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoạn, dạ Mông-tự cùng nhiều thứ vóc nhiều thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn dùng thứ gì xin mời lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và pardessus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo

NAM-THỊNH, Tailleur

SOIERIES NOUVEAUTÉS

9, Rue des Cantonnais, Hanoi

2014

MUỐN BÁN

Một cái xe độc-mã cao-su bánh gỗ thực đẹp đằng sau có ghế cho bồi ngựa ngồi

Xe và cương còn mới nguyên

GIÁ HẠ

Lại hỏi: 7, Bd Bobillot, Hanoi

2015

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào: TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã chiếm lắm, và đã được lòng quí-khách tín-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so sánh và suy xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như kém ăn ngủ, mỏi mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng chỉ là công-hiệu.

Giá bán 2$50 một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng

Hiệu Bào-chế MONTÉS, 84, phố Tràng-tiền, Hanoi

Nhà Bán-đồ «TẤM-TẮM» Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

ATOPHAN-CRUET

THUỐC ATOPHAN-CRUET

là một vị thuốc hảo không có pha chế nhiều món

Mỗi hoàn 0,50 cr. (uống từ 3 đến 8 hoàn trong 24 giờ)

TRỪ CÁC BỆNH ĐAU LẠT-LÉO VÀ GẦN-CỐT

THUỐC PHÁP — Trữ tại: 6, Rue de Pot-de-la-Nile, PARIS — Ở PHÁP QUỐC LẤM

Cũng có bán tại Hanoi, M. CHARBONNEL Frères, Haïphong, L. BOURBONNOUX, Phủ-lý và các hiệu bào-chế khác.

奔醫林桂張

BỞI CÁC ÔNG MẮC PHẢI BỆNH TRĨ! XIN MỜI CÁC ÔNG QUÁ BỘ, TÔI CHỮA BỆNH NÀY

BỆNH TRĨ (tức là bệnh lòi dít) thực nhiều người mắc phải, chẳng những là đau đớn, như cắn đến khi đại-tiện xong rồi thì lại hay thụt đít vào, thật là bất tiện cho người ta lắm, hễ không chữa ngay cho khỏi, để lâu thì càng ngày càng thêm nặng nề sau khó chữa.

Khi xưa chữa bệnh này đều dùng dao cắt cho nên người có bệnh lấy làm đau đớn, vậy nên tôi đang tâm nghiên-cứu một cách mới chuyên-trị chữa bệnh này không đau, không sót, chỉ trong mấy hôm thôi những nỗi mạn-kỳ rạng rời, mà trong khi đang chữa có thể làm lụng như thường không mất thì-giờ. Vậy Ngài nào mắc phải bệnh nay xin mời đến:

M. TCHUONG-QUAY-LAM

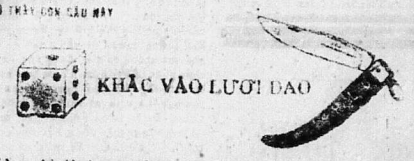
20, Phố mới Dược. — HANOI

Sáng tiếp khách từ 8 giờ rưỡi cho đến 2 giờ chiều, đi chữa từ 2 giờ rưỡi đến 6 giờ.

Các tỉnh xa đến xin hỏa tiếp.

Thư từ xin trả lời ngay. 2004

CÓ THỨ DAO NÀY

KHẮC VÀO LƯỠI DAO

thì mới là hạng tốt, mà dùng nó thì thực là bền

PACHOD Frères & Cie LYON

2014

CỬA HÀNG MẪN-KHÁNH

Kính trình các Ngài,

Tôi mới mở một cửa hàng thợ may và khâu giầy tại đây, hiệu là MẪN-KHÁNH. Vậy có vài hàng bộc-bạch cùng các ngài trong công thương giới giúp tôi trong lúc sơ đầu bỡ ngỡ, ngõ hầu cạnh tranh với người ngoài trong chốn thương trường, cho về vang cảnh Hồng-thiên Lạc ở nước người; hoặc may quần áo tây, ta; hoặc giầy hạng nội-hóa cho ăn hoa-hồng; hoặc muốn cần đến thứ hàng gì hay hỏi-hạn sự gì ở đây, xin viết thư tôi biết. Tôi xin hết lòng hoan nghênh và cảm tạ.

MẪN-KHÁNH, *Tailleur et Cordonnier*

Fort-Bayard, Kouang-Tchéou-Wan, Chine.

2003

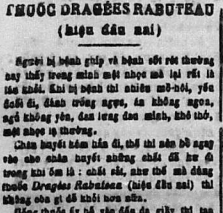
華 PAO-VA 寶

28, *Phố Hàng Bồ, Hanoi*

號八廿街門商業行西河京東

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang-tạo một bọn đồ mới rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu bát thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một bọc nhiều kính đủ các thứ mặt, mặt đen mặt trắng, mặt vàng, mặt mài lá cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính ngạy bằng vàng tây, gọng học vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quá xuân đến bọ mà đeo những thứ kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọc đồng-hồ quả-quýt đeo tay, đồng-hồ tọa chung, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chạm-cẩm, vân vân.

4° Một bọc chiếu sức đau cứt, lọ nứt, bôi nứt, hễ sức đã thấy-tiền bay là bảy cảnh cũng được và tờ bình vân vân.

5° Một bọc đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kỳ năm cố trần xây chúng tôi xin bớt hạ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

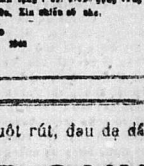
Gần các đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quý-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

2002

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái 2$00

Bọn đồ quý-khách, chúng tôi đã mua của bản-hiệu vì giá hạ quá 0 quan nên chúng tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin miễn cái kính giọng vàng có hộp xin mua cứ mua nhé!

			Giá trước	Giá nay
Đồng hồ đeo bạc chạy 8 tiếng	1d	có bán lý	6$00	5$00
—	1d	kim thép vỏ mạ vàng	4$00	3$00
—	1d	vuông thợ sinh	3$00	2$00

Đã các quý khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái đồng giọng vàng đẹp mới và 1 cái hộp kính aluminium và gà tiếc nước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

69, *Phố hàng Ngang, HANOI*

2005

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

Hiệu Gò-đa cũ ở phố Tràng-tiền, Hanoi

Đủ các thứ đồ dùng trong việc tắm rửa

Thùng tắm, lò hâm nước tắm bằng đồng, máy rội nước, chậu rửa, bô tiểu-tiện, máy đại-tiện lối Ăng-lê, chậu rửa tay treo tường, hoặc có chân.

Có nhận đặt buồng tắm có đủ đồ dùng vật vãnh

Ai muốn thuê sẽ kê đơn tính tiền.

Xin đến xem thử máy rửa bằng sứ Ăng-lê, có một cái vòi đồng mạ kền. Mái đại-tiện có giây kéo.

Bán giá rao hàng 125 f.

THUỐC DRAGÉES RABUTEAU

(hiệu đầu nai)

Người bị bệnh giáp và bệnh sốt rét thường hay thấy trong mình một nhọc mà lại rất là táo khát. Khi bị bệnh thì miệng mồ-hôi, yếu đuối đi, đánh trống ngực, ăn không ngon, ngủ không yên, đau lưng đau mình, khó thở, một nhọc lạ thường.

Chân huyết bám vào đi, thế thì nên bổ ngay cho chân huyết những chất đỏ hơ đi trong khi ốm là: chất sắt, như thế mà dùng thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) thì không cần gì đến khỏi hơn nữa.

Dùng thuốc ấy bổ vào đến độ giầy thì tan ngay, không sợ ngày hôm gì cả. Chỉ trong vài năm lại thấy khỏe mạnh như thường; những người nào bị bệnh giáp mới nhẹ, yếu đuối, ăn không, đau mình, đau độ giầy, bay đánh trống ngực mà dùng thuốc này thì thấy khoan khoái lạ lùng. Chỉ uống độ vài lọ thuốc *Dragées Rabuteau* (hiệu đầu nai) này thì lại khỏe mạnh như thường.

Ở các hàng bào-chế lớn đều có bán cả.

2004

Các bệnh bỏng, thổ, chuột rút, đau dạ dầy, vân vân.... dùng thuốc

POUDRE SAINT ANDRÉ

Chữa rất nhanh chóng, rất chắc chắn.

Thuốc ấy nhiều ông thầy thuốc dùng.

Giá bán: 0$85

Ở Bắc-kỳ có gởi bán tại

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệu Gò-đa và bờ Hồ-Gươm (đường sang

CHANSON & THIBAULT

58, RUE PAUL BERT, HANOI

Bản-hiệu có bán các thứ máy hát mới về rất rẻ, rất tốt và rất đẹp, và lại có cho thuê cả máy hát và các thứ đĩa, tiếng Bắc, tiếng Huế, tiếng Saigon, tiếng Tàu, tiếng Tây.

● Bản-hiệu có bán cả các thứ điếu rất đẹp, cắt tốt và hợp cách vệ-sinh.

● Bản-hiệu mới có thứ mũi «ÉMAILLINE» để lau đĩa hát rất tốt mỗi ống là 0$40. Mong kính cáo.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiêu Đẳng chủ "Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)